

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK.

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van over land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. Al de verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

450. De avonturen in de Hooglanden. — 451. De gestoorde Zesdagenkoers. — 452. Uit een Gezin. — 453. Een Smokkelavontuur. — 454. De Weezen van de Beukenharst. — 456. Kars, de Herdershond. — 457. Een angstige Tocht. — 458. De verkleede Krijgsman. — 459. De Heldin van Maastricht. — 460. Een spion verrast. — 461. De wraak van den Eskimo. — 462. De schoolmeester van Sylt. — 463. Gevangen in het IJs. — 464. Het Spook van de Steengroeve. — 465. De Grootte Ronde. — 466. Erik, de Cow-Boy. — 467. De Roover uit Eikenloo. — 468. Het Geheim van den Torenkelder. — 469. Lina, de Smokkelaarster. — 470. Tweemaal Gered. — 471. De zoon van Keizer Karel. — 472. De Zwarte Vrouw uit den Polder. — 473. Djees, de Schooier. — 474. De Cow-Boy en zijn Zuster. — 475. De Wilde Ridder en het Kind. — 476. Avonturen in de Grot. — 477. De Luchtreiziger. — 478. De Kinderen van den Visscher. — 479. Een vlucht in Rusland. — 480. Het Turfschip van Breda. — 481. Kerstmis in Sneeuw en IJs. — 482. Een vreemde Oudejaarsavond. — 483. De Tooveres van het IJs. — 484. Een Cow-Boy in de Gevangenis. — 485. De Jonge Strandlooper. — 486. Een Wonderbare Terugkeer. — 487. Het gestoorde Kamp. — 488. Een blijde Wederkomst. — 489. Het geheim van het Kraaienhof. — 490. De Ridder met het Zilveren Kruis. — 491. De Heldin van den Vuurtoren. — 492. Koning Albert I. — 493. Koning Leopold III. — 494. Het Licht in de Duinen. — 495. Voetballers in Amerika. — 495bis. Koning Albert aan den IJzer. — 496. Vaders Vlucht. — 497. Een Martelares. — 497bis. Te Marche-les-Dames. — 498. De Jonge Verstekeling. — 498bis. De wraak van den Verstooteling. — 499. Ade's Avonturen. — 500. Uit het leven van A. Hans. — 501. Een zonderlinge vergissing. — 502. Een Vlaamsche knaap in oorlogstijd. — 503. De jonge wildstroeper. — 504. De bannelingen van Dinant. — 505. De zes honderd Franchimonteezen. — 506. Een nacht in het veerhuis. — 507. Het spook van Leffinge. — 508. De reis met het schoolschip. — 509. De gestoorde zeereis. — 510. De jonkvrouw van het Veen. — 511. Het spookhof. — 512. Het leed van Magda. — 513. Everaard Tserclaes. — 514. De Alweter. — 515. De strooper van het Zoniënwoud. — 515bis. Peter Benoit. — 516. Oorlogswoekeer. — 517. De ondergang van Lombardzijde. — 518. Te laat. — 519. De opperbaas. — 520. 't Geheim van de schuur. — 521. De arme nicht. — 522. De avonturen van Klaas Wens. — 523. De ondergang van Vremdijke. — 524. De martelares Miss Cavell. — 525. De Boef van Elsloo. — 526. De verrader van Aubel. — 527. De Hulp van den Renner. — 528. Schipbreuk van de Méduse. — 529. Zijn eer hersteld. — 530. De redder van den Koning. — 531. De verlaten Koning.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

PRIJS : 60 CENTIEMEN.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Wetteren.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK.

Nummer 532

A HANS.

DE JONGE VIOOLSPELER

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN

In A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

verschijnt regelmatig elke week een nieuw boekje aan 60 cm. Het is te koop in de meeste boekwinkels en bij veel dagbladverkoopers.

Zoo dit niet het geval is kan men zich abonneeren bij

HANS- VAN DER MEULEN — CONTICH

Per jaar 31,20 fr. voor 52 boekjes. Per half jaar 15,60 fr. voor 26 boekjes.

Er zijn ook steeds een drie honderd vroeger verschenen boekjes beschikbaar.

Vraag ze in de winkels of bij de dagbladverkoopers.

I.

Grootvader Hofer vertelde dikwijls voor de kinderen uit de buurt... Hij was wel vijftig jaar voerman geweest in de Beiersche Alpen en had zoowel 'snachts als overdag met wagens gereden op de kronkelende wegen door de bergen. (1) Wat kon hij verhalen over moeilijke tochten door de sneeuw, als hij menigen keer verdwaalde reizigers opspoorde en hielp!

Door deze streek leiden eenige wegen van Zuid-Duitschland naar Tirol in Oostenrijk. En in grootvaders jonge jaren reden er daar nog geen treinen. Daardoor was er op die banen druk wagenverkeer. Maar zelfs toen spoorlijnen werden

---

(1) Beieren is het geboorteland van onze Koningin Moeder Elisabeth.

aangelegd, hadden de voerlieden nog veel te doen, want talrijke steden en dorpen bleven van den trein verwijderd.

Grootvader vertelde dikwijls voor de kinderen.

Ja, Hofer had veel menschen het leven gered. Hij blufte daar niet over. Hij deed toen een-

voudig zijn plicht, zoo oordeelde hij.

Maar dikwijls ook had hij zelf in gevaar verkeerd. Hij kende tijden van ellende, toen ugehongerde mannen de wagens wilden berooven. Of het gebeurde in strenge Winters, dat een sneeuwstorm de wegen verstopte en Hofer weken lang met zijn paarden in een eenzame berghut opgesloten zat.

— Ja... de paarden waren met mij en mijn knecht in de zelfde kamer, zei de oude man dan. Ze moesten ook warmte hebben van het vuur. Soms hadden we voedsel genoeg, maar soms ook leden we samen honger.

Dan weer vertelde Hofer, hoe hij meermalen met den Koning van Beieren gesproken had, die veel op zijn kasteelen in het gebergte verbleef, en dikwijls op wandel was.

De kinderen luisterden gaarne naar den grijsaard.

Voor al Lodewijk Walter, Frits Braun en Hannes Marten, vertoefden uren bij den ouden man. Ze waren drie beste kamaraden. Ze gingen samen naar school te Oberammergau; dat was elken dag een uur heen en een uur terug. Ze kregen daar op het dorp vioolles, van een flinken muzikant. Ze hadden denzelfden leeftijd, twaalf jaar. De vader van ieder werkte in de bosschen, waar ze boomen rooiden en zaagden. Lodewijk Walter speelde het best op de viool en zijn mees-

ter zei, dat hij veel aanleg had voor de muziek en later een school in een stad moest bezoeken.

Maar Lodewijk geloofde niet, dat daar ooit iets zou van komen. Vader verdiende niet veel en moeder moest zuinig zijn en alles goed bedee- len om het gezin van zes kinderen het hoogst- noodige te bezorgen. Lodewijk was de oudste en zou wel spoedig met vader mee moeten in het bosch.

De oude Hofer had al jaren zijn vrouw ver- loren en woonde bij zijn zoon Jacob en zijn schoondochter Amalia. En daar deze twee kin- dertjes hadden, werd de grijsaard grootvader ge- noemd, niet alleen thuis maar in heel de buurt.

Met al zijn wroeten vijftig jaar lang, had Ho- fer nooit veel geld gewonnen; doch zijn zoon was blijde vader nu te kunnen onderhouden, al moest zijn vrouw zuinig zijn.

— — — — —

Zekeren namiddag, half December van het jaar 1896, kwamen Lodewijk Walter, Frits Braun en Hannes Marten, de drie goede kama- raden weer van school. Er lag al sneeuw in de dalen en op de bergen, maar sleden hadden een breed pad gebaad. En zoo konden de drie jon- gens flink voortstappen. 't Was bijna donker,

doch de sneeuw gaf een glans af en de knapen kenden den weg.

De jongens gingen vroolijk voort; ze spraken over de naderende vakantie en Kerstmis en Nieuwjaarsdag, als er feest gevierd werd tot in de kleinste hut.

Plots bleef Lodewijk staan.

— Stil eens! Hoor ik niets? zei hij.

De anderen luisterden ook aandachtig.

— Er roept iemand! hernam Lodewijk.

— Ja! Hij schreit! Er moet een ongeluk ge- beurd zijn, sprak Frits Braun.

— 't Is daar in het dal! We zullen rap gaan kijken, zei Hannes Marten.

De jongens aarzelden geen oogenblik. Maar ze wisten toch, dat ze voorzichtig moesten zijn. Buiten den hoofdweg konden ze de sneeuw niet vertrouwen. Die gleed soms weg, sleurde dan den voetganger mee in een rotsige kloof, waar men armen en beenen brak of geheel verpletterd werd.

Lodewijk Walter zocht haastig een stok en tastend schreed hij vooruit, om op den vasten bodem te blijven. De anderen volgden hem. 't Geschrei werd duidelijker. En het duurde niet lang of Frits riep verbaasd uit:

— Daar staan twee paarden!

— Ze moeten boomstammen meetrekken. De

voerman zal iets gekregen hebben! zei Lodewijk.

De dieren bevonden zich op een hooger gelegen zijweg en de knapen kropen behoedzaam den berm op. Ze moesten zich vast klampen aan rotspunten. Ze waren het toch wel gewoon in het gebergte te dwalen. Nu bereikten ze de paarden, die geduldig stil stonden. Maar hun meester was nog niet te zien. En het geklaag had opgehouden.

— 't Zijn de paarden van Rom, waarmee Jacob Hofer rijdt, beweerde Frits.

En ook de anderen herkenden nu de dieren.

— O, Jacob is zeker van den weg naar beneden gevallen! vreesde Hannes.

— Jacob! Jacob! schreeuwde Lodewijk.

Allen hielden dan den adem in. En ja er kwam antwoord uit de kloof terzijde.

— Help me! klonk een klagende stem.

— We komen! antwoordde Lodewijk.

Nu moesten de jongens weer van den berm af dalen. Ze deden het met de meeste omzichtigheid en veilig kwamen ze drie, vier meter dieper. En daar vonden ze den armen voerman.

Ze begrepen dadelijk wat er gebeurd was. Boomstammen, welke op een lage slede vervoerd worden, zwaaien altijd wat heen en weer. Jacob, die de paarden mende, moest zoo een stoot gekregen hebben en over de sneeuw van den hoo-

geren weg in de kloof gegleden zijn. Hij kon toen niet meer opstaan. De paarden die het leidsel niet langer voelden, hielden stil en wachtten geduldig.

De knapen vermoedden dus, wat er gebeurd was, maar daarover spraken ze thans niet. Jacob moest geholpen worden. Doch hoe? Zij met hun drieën konden den zwaren man niet op den hoogen weg brengen.

— Iemand moet hulp halen, zei Lodewijk.

— Ik zal gaan, besloot Frits Braun. Ik heb twee groote broers, die nu al thuis zijn.

— Maar er moeten meer groote menschen komen, en zeg, dat ze een slede en touwen meebrengen, sprak Hannes Marten.

Frits vertrok en zijn twee vrienden bemoeigden Jacob Hofer, die zelfs met hun hulp, nog niet kon opstaan.

— Ik heb zoo'n pijn! kloeg hij.

Lodewijk dekte hem met zijn mantel. Jacob kon niet veel zeggen; hij kreunde zacht.

Wat viel de tijd lang! 't Duurde dan ook wel drie kwartier, eer er hulp opdaagde en toch hadden de broers van Frits en de geburen zich zeer gehaast. Men moest Jacob nu langs den steilen berm naar boven brengen, waarbij de redders zelf zich aan rotspunten dienden vast te klampen. Men gebruikte een lichte slede als berrie, en heesch deze aan koorden op, zoo kreeg men den

gewonde op de zijbaan. De boomen konden hier blijven tot morgen. De paarden werden voor de slede gespannen, en zoo voerde men den armen Jacob heen. Het was een triestige stoet.

Vrouw Walter, de moeder van Lodewijk, had voorzichtig grootvader Hofer en Amalia, Jacobs vrouw verteld, wat er gebeurd was. Beiden schrokken geweldig maar namen dadelijk de noodige maatregelen, om den gekwetste te ontvangen.

En nu bracht men den geliefden man, die thans bewusteloos was.

— Jacob! Hebt ge pijn? vroeg Amalia schreiend, doch ze kreeg geen antwoord. Ze zag bloedige wonden aan het hoofd, aan de handen en die zouden ook wel elders op het lichaam zijn.

— Er moet dadelijk een dokter komen, zei de oude Hofer.

— Ik heb gezien, dat hertog Karel Theodoor vandaag op Linderhof is, sprak vader Walter. Hij is dokter. Wil ik hem gaan halen? Hij is zoo'n goede man!

— Ja, doe dat! klonk het. Linderhof is het dichtst bij.

De vader van Lodewijk vertrok dadelijk. Hertog Karel Theodoor was familie van Beierens Koning en vertoefde wel eens op een der vorstelijke kasteelen in de Alpen. Linderhof was zulk een slot. De meeste leden der Koninklijke

familie toonden zich altijd vriendelijk tegenover het eenvoudige volk. En zoo durfde Walter wel de hulp van den voornamen hertog in te roepen.

Eigenlijk was hertog Karel Theodoor oogdokter en hij bezat verscheidene hospitalen voor ooglijders. Maar hij zou natuurlijk ook in dit geval hulp kunnen bieden.

Na een half uur kwam Walter aan het verlichte kasteel, dat door den vorigen koning, den ongelukkigen Lodewijk II gebouwd was. (1) De portier hoorde, wat de bergbewoner verlangde. Walter moest even wachten in een kamertje. Toen kwam er een heer bij hem. Het was hertog Karel Theodoor. Hij had een goedig en vriendelijk gezicht.

— Wel, wat scheelt er aan? vroeg hij minzaam.

Lodewijks vader vertelde, dat Jacob, de voerman, zoo ongelukkig was gevallen en nu gewond en bewusteloos in zijn huisje lag.

— Ik ga dadelijk mee, beloofde de hertog. Ik moet het een en ander halen.

Hij keerde spoedig terug met een valiesje, waarin verbandlinnen en allerlei doosjes en fleschjes zaten. En met Walter stapte hij toen heen. Onderwege vroeg hij allerlei bijzonderhe-

---

(1) Lees daarover ons boekje Nr 530 « *De Redder van den Koning* » en Nr. 531 « *Een verlaten Koning* ».

den over het ongeluk, den gewonde en zijn familie. Het leek een gewone burger, die naast den houtzager wandelde. Zoo kwamen ze in het huisje, waar nog eenige burens zaten, die den vorstelijken dokter eerbiedig groetten.

Amalia en vrouw Walter hadden intusschen de wonden uitgewasschen en ze zoo veel mogelijk verbonden.

De hertog onderzocht Jacob nauwkeurig. Hij bestreek de kwetsuren met zalf en legde pleisters en verbanden.

— Luister, zei hij toen tot Amalia. Uw man zal beter worden, maar het kan een heelen tijd duren. Het linkerbeen is gebroken. Om dat te verzorgen is het noodig Jacob naar het hospitaal te vervoeren.

— O, moet hij weg! kreet de vrouw ontsteld.

— Hij krijgt in een gasthuis de zorgen, die gij hem in al uw liefde en toewijding toch niet kunt geven. Wees nu verstandig! Ik zal een slede van Linderhof sturen. Daarin zal uw man gemakkelijk en warm liggen en veilig naar het dal gebracht worden.

— Als de hertog het noodig oordeelt, moet het gebeuren! verklaarde de oude Hofer. Anders blijft mijn zoon verminkt en dat zou vreeselijk zijn.

Vader Walter verliet met den hertog de nederige woning.

— Jacob is aan den dood ontsnapt, zei Karel Theodoor. De sneeuw heeft den val zeer verzacht. Ja, we moeten nu oppassen op de wegen in de bergen.

Buiten stonden de meeste andere bewoners van het gehucht.

— Gruss Got, hertog! riepen ze hartelijk met den ouden Beierschen groet.

Karel Theodoor knikte het eenvoudig volk genegen toe.

— Waar zijn de jongens, die Jacob Hofer gevonden hebben? vroeg hij dan.

Lodewijk, Frits en Hannes moesten naar voren komen. De hertog gaf hun de hand.

— Ge hebt u flink gedragen, zei hij. Ge zijt echte Beiersche bergknapen!

Hij vroeg naar hun naam en toen hoorde hij, dat Lodewijk de zoon was van Walter, die hem op het Linderhof gehaald had.

— Blijf altijd zoo dapper, hernam de hertog. Als de menschen elkaar helpen, is het leven veel aangename. God zegene u, mijn brave jongens!

De hertog zelf gaf immers het voorbeeld van naastenliefde. Hoeveel arme lieden, die een oogziekte hadden, vonden bij hem kosteloze hulp.

Walter vergezelde Karel Theodoor nu naar

Linderhof. De hertog was hier in de streek niet zoo goed bekend. Hij verbleef meestal te Possenhoven, halverwege Munchen en ook in de hoofdstad zelf, waar hij een gasthuis bezat.

Als hij in de bergen kwam, was het om enkele dagen uit te rusten en van de versterkende lucht te genieten.

Na een half uur was hij met Walter op Linderhof terug. En dadelijk gaf hij bevelen voor het vervoer van Jacob Hofer.

Walter moest een kop koffie drinken, wat hem verwarmde.

De hertog bracht hem drie boeken met platen en verhalen over het Beiersche land.

— Dat is een herinnering voor elk der drie jongens, zei hij. Ze hebben wel een geschenkje verdiend.

Ontroerd dankte Lodewijks vader. Intusschen was de slede ingespannen en Walter reed terug, door twee knechten vergezeld, die opdracht hadden den armen Jacob naar het dal te vervoeren.

De gewonde was weer bij bewustzijn en wist nu, dat hij naar het hospitaal moest. Hij hield zoo van zijn vrouw en kinderen, zijn vader en zijn huisje. Voor het gasthuis was hij bang. Maar toch onderwierp hij zich. Wel schreide hij bij het afscheid. Toen zei zijn vrouw, dat ze hem wilde vergezellen. Ze kon morgen terug keeren uit het dal. Ze wilde weten, wat de dokters van

het gasthuis over haar man zouden beslissen.

— Wel, ga dan mee, ik zal op de kindertjes passen, beloofde vrouw Walter, de moeder van Lodewijk.

De slede vertrok en Jacob rustte als in een gesloten koets op zachte kussens. Het werd weer stil op het gehucht, maar in de kleine woningen en hutten sprak men met genegenheid over den hertog, die zoo goedhartig was voor arme mensen.

— 't Is een erg geval voor de Hofers, zei vader Walter tot Lodewijk. Winter zijn en nu een heelen tijd geen verdiensten. Baas Rom, voor wien Jacob werkte, zal niet afschieten en misschien nog brommen, omdat zijn paarden zoo lang bezweet in de koude hebben gestaan. Hij is een hardvochtig man.

Buren hadden de paarden naar den stal van het boschwerk gebracht, waar een knecht van den meester verbleef. Rom zelf woonde in een stadje van het dal.

Het was voor Lodewijk een avond vol spanning geweest. Hij en zijn makkers waren zeer blijde met het boek.

Lodewijk kon niet dadelijk slapen en dacht over alles na. Moest er nu armoede heerschen bij grootvader Hofer? De bureu hadden het allen zeer krap en zouden weinig kunnen helpen. En

werklieden waren in dien tijd nog niet tegen ongevallen verzekerd.

Den volgenden dag namen de knapen het boek mee naar school. Ze zouden het aan den meester laten zien. Ook de andere leerlingen wilden de prachtige platen eens bekijken. En er werd druk over den hertog gepraat!

Toen de jongens 's avonds thuis kwamen, hoorden ze veel nieuws. De hertog had een som geld aan grootvader Hofer laten bezorgen. Amalia was uit het dal terug gekeerd. Een dokter had Jacobs been gezet en de gewonde werd uitstekend verpleegd. Maar hij zou wel vier weken ginder moeten blijven. Baas Rom had niets van zich laten hooren. Een andere voerman reed al met de paarden.

Dien avond las Lodewijk in zijn boek. Er stonden veel platen in uit de eigen streek, onder meer ook over de beroemde Passiespelen te Oberammergau.

II.

Wat klonk dat liefelijk in het besneeuwde bergland, het vioolspel en het gezang van drie

knapen! Het was twee dagen voor Kerstmis, en op school had men reeds vacantie.

Lodewijk Walter en Frits Braun begeleidden de oude Kerstliederen op de viool en Hannes Marten droeg een flonkerende ster. Zoo trokken de drie vrienden naar de hutten en hoeven. Morgen zouden ze de ronde doen in Oberammergau, en dan in de week van Kerstmis tot Nieuwjaar in andere dorpjes, als Ettal en Unterammergau en elders in het dal van de Ammer. En overal zeiden ze, dat ze een liefdegave vroegen voor het gezin van Jacob Hofer, den voerman, die gewond lag in het hospitaal en natuurlijk niets kon verdienen.

Lodewijk had dit plan verzonnen en zijn vrienden traden het dadelijk geestdriftig bij. De ouders keurden het volkomen goed. De gift van den hertog was bijna verteerd en er dreigde gebrek in de hut.

De drie sterrekinderen werden overal gul ontvangen. Men had er in den omtrek veel over gepraat, dat zij Jacob de eerste hulp boden en ze door hertog Karel Theodoor geluk gewenscht waren geworden. Zoo konden ze grootvader Hofer en Amalia heel wat geld brengen. En op Kerstdag zelf zorgden de bureu, dat er in Hofers hut een verlichte dennenboom stond, waarrond geschenken lagen. Ook Jacob werd in het hospitaal goed bedacht. Men handelde dus in den

geest van het Kindeke uit de kribbe, dat later ons naastenliefde leerde.

Na Kerstmis staakten de knapen hun liefdadig werk nog niet. Ze bezochten nu andere dorpen.

In een groot huis van een dier gemeenten zat Rom, de rijke houtkoopman, bij het vuur. Hij was de baas van Jacob Hofer, maar had het gezin nog geen hulp geboden. Zijn vrouw trad binnen.

— Frans, zei ze, de drie jongens met de ster gaan door de straat.

— O, die bedelaars! Het is hun schuld, dat er zoo over mij gepraat wordt! riep Rom nijdig uit. Percies of ik een hardvochtige kerel ben! Ik kan niet alle domooren onderhouden, die een ongeluk krijgen. Jacob had maar moeten oppassen. Hij weet, dat boomen bij het vervoer heen en weer zwaaien, en de wegen met de sneeuw glibberig zijn. Mijn paarden hebben daar lang gestaan en zijn verkouden geworden. Over zulke schade spreken de menschen niet.

— We hadden toch wel iets kunnen geven, merkte de vrouw op, die een beter hart bezat dan haar man.

— Een slecht voorbeeld! Dan zou er elken

dag geschooid worden om vergoeding. Ik hoor de arbeiders al; de een heeft zijn hand gestooten, de ander zijn voet gekwetst of een duw in de zijde gekregen. En Rom mag betalen als een domme goedzak!

— Overdrijf niet! Er gebeuren zelden ongelukken. En uw werklieden zijn niet zoo bedriegachtig. Ik ben waarlijk beschaamd, als ik die jongens zie. Zij offeren hun vacantie op, om voor Hofer hulp in te zamelen. En wij doen niets. Dat kunt ge tegenover God en de menschen niet verantwoorden. Kerstmis spreekt ons van goeden wil en barmhartigheid.

— Als die brutale kerels hier durven aanbelen, jaag ik ze zelf weg!

— Neen, dat moogt ge niet doen. Daar zijn ze al... Ik zal wat geld geven.

— 't Gebeurt niet! schreeuwde Rom driftig. Hij liep naar voren en trok nijdig de deur open.

— Pak u weg, bedelaars! tierde hij boos.

Verschrikt hielden Lodewijk, Frits en Hannes met spelen en zingen op. Pas nu bemerkten ze, dat ze voor het huis van Rom stonden, want ze herkenden den eigenaar.

— En verlaat onmiddellijk het dorp! vervolgde de ruwe man. Uw vader werkt ook bij mij, zei hij tot Hannes. Als ge hier in de gemeente nog schooit, dank ik hem af. Het is allemaal

opstokerij, om mij door de menschen te laten belasteren.

De jongens durfden niet antwoorden en ontsteld gingen ze heen.

— Wat nu? zei Lodewijk, wat verder. Als we nog rond gaan, zendt Rom uw vader weg, Hannes. Dan is het armoede bij u.

— O, laten we naar een ander dorp trekken, stelde Frits voor. Die Rom is een hardvochtig mensch.

— Ge merkt, hoe ik die onbeschofteriken behandel, snauwde Rom tot zijn vrouw. Ze zijn al uit de straat weg.

— Maar ik heb geen vrede. Waarom hebben wij Kerstmis gevierd, als we zoo harteloos zijn en de geboden van Christus niet volgen?

— Laat me gerust!

Rom was wat verkouden en daarom bleef hij binnen. Maar het werd een akelige dag. Hij dacht eerst aan al het gepraat over hem. Hij hield zich gaarne als een voornaam man in de streek, en was zeer op zijn eer gesteld. En nu zou men overal vertellen, dat jongens geld inzamelden, omdat de rijke Rom weigerde het loon uit te betalen aan een werkman, die in zijn dienst gewond was geworden. Dat hinderde hem erg. Maar dan peinsde hij ook aan Jacob zelf. Hij had op dien voerman altijd kunnen rekenen. Jacob gaf er nooit om een uur langer op de baan

te rijden bij haastige bestellingen. Zijn vrouw bleef thans zonder verdienste. En het was in het hartje van den Winter.

Rom trachtte zijn geweten te sussen. Maar hij kreeg het benauwd bij de ronkende kachel. Hij verveelde zich geweldig, zijn vrouw sprak haast niet, ze slenterde heen en weer of zat daar met somber gezicht.

Toen de meid de tafel gedekt had en warme spijsen opdiende, schoof Rom knorrig aan tafel. Hij at anders toch gaarne.

— Kunt ge uw mond niet meer open doen? vroeg hij aan zijn vrouw.

— Als ik praat, bromt ge toch.

— Natuurlijk, als ge ovet Hofer of die brutale jongens zaagt!

— Steek uw schuld niet op die knapen! Hertog Karel Theodoor heeft ze geluk gewenscht om hun goed gedrag.

— Maar mijn paarden lieten ze uren in de koude staan!

— Foei, schaam u! Denkt ge aan de dieren, als Jacob Hofer daar gewond in de sneeuw lag, hij die altijd zoo goed voor de paarden zorgde. Die paarden werken weer, maar Jacob is in het hospitaal en weet, dat zijn vrouw en kinderen armoede zouden lijden, als de burens niet voor hen zorgden. En dan durft ge nog op die

jongens schimpen. Waarvan moeten die menschen dan eten als ze niets krijgen?

— Ze konden sparen.

— Hoe? Zooveel loon betaalt ge niet.

— Ze drinken wel groote glazen bier. Daarvoor hebben ze geld!

— Dronk Jacob? O, wat zijt ge onrechtvaardig!

— Wel, klets dan met de menschen mee over uw eigen man, den hardvochtigen Rom!

— Neen, maar ik smeeek u om uw plicht te doen! En anders kan ik geen Nieuwjaar vieren. Ik wil geen taarten bakken en de kinderen en kleinkinderen ontvangen, als er door onze schuld gebrek is in het huis van een trouwen werkmán.

— Dat zullen we eens zien! Ik ben hier de baas! zei Rom nijdig.

Hij had een zoon en twee dochters, die getrouwd waren en te Munchen woonden, maar dikwijls met hun kinderen over kwamen. Zoo werden ze ook op Oudejaarsavond verwacht.

— Met uw belachelijke overdrijving! bromde Rom. Aan de kinderen schrijven, dat ze weg moeten blijven, omdat een voerman door zijn eigen domheid een ongeluk heeft gekregen! Meent ge me zóó te dwingen? Dat zal niet lukken!

Mevrouw zweeg dan maar. Haar man at weinig. Hij ging vroeg naar bed, maar kon den

slaap niet vatten. Als hij insluimerde, droomde hij, dat de bergbewoners hem uitjouwdén of dat Jacob Hofer voor hem verscheen met een bloedigen doek om het voorhoofd en hem vroeg: « Baas, heb ik u daarom altijd trouw gediend? Is het voor u zoo erg, een paar weken mijn loon uit te betalen? » En dan meende hij de onthutste jongens te zien.

Het was voor Rom een akelige nacht. 's Morgens joeg de onrust hem al vroeg uit bed. In diepe gedachten zat hij bij het vuur. Toen zijn vrouw zei dat het ontbijt klaar stond, sprak Rom:

— Ge hebt gelijk, Martha! Ik ben hardvochtig! En dat zal veranderen! Vannacht lag ik er over te denken! Stuur om een knecht. Hij moet dadelijk geld brengen aan vrouw Hofer. Ik wil alles goed maken.

— O, dat is heerlijk, Frans. Nu word ik dadelijk vroolijk! En we zullen een prettigen Nieuwjaarsdag hebben.

— — — — —

Op het gehucht was men zeer verontwaardigd geweest, toen men hoorde, hoe Rom de drie sterrekinderen ontvangen had. Maar den volgenden dag kwam zijn knecht. En vrouw Hofer vertelde daarna, dat ze een groote som geld van

Rom had gekregen; hij schreef dat hij elke week het loon van Jacob zou betalen. En mevrouw gaf een korf mee met lekkernijen voor de kinderen.

Grootvader dankte God voor deze uitkomst. Al de buren waren ook tevreden. Vader Walter ging het goede nieuws aan Jacob vertellen; doch daar trof hij Brom zelf aan, die zich in een rijtuig naar hier had laten voeren.

— Zeg op het gehucht dat ik voortaan een betere baas wil zijn, sprak de houtkoopman tot Walter.

De drie knapen behoefden nu niet meer rond te gaan. Grootvader Hofer was hun zeer dankbaar en beloofde nog veel schoone geschiedenissen.

III.

Het was Oudejaarsavond. Men zou overal in het ronde schieten om het einde van het jaar aan te kondigen. Dat was zoo de gewoonte. En dan ging men in stoet naar Oberammergau om daar rond middernacht feest te vieren.

Lodewijk, Frits, en Hannes hadden van een jager buskruit gekregen en wilden dit met hoopjes in een buis doen ontploffen. Toen ze hiermee bezig waren, schoot opeens al het buskruit tegelijk in brand. Een hooge vlam sloeg

op. De knapen stoven verschrikt achteruit, maar Lodewijk gilde daarbij van pijn.

— O, mijn oogen! Ik zie niets meer! jammerde hij.

Frits en Hannes geleidden hem naar huis. Vader en moeder ontstelden natuurlijk geweldig. Ze waschten de oogen uit, maar de pijn hield aan en Lodewijk kon schier niets onderscheiden. Iemand uit de buurt reed met een slede om den dokter. Doodelijk ongerust wachtten de ouders hem af. O, Lodewijk moest eens blind worden! Grootvader Hofer kwam ook zien. Hij weende van medelijden en angst.

Eindelijk verscheen de geneesheer; hij onderzocht de oogen.

— Lodewijk moet dadelijk naar Munchen, verklaarde hij. Alleen hertog Karel Theodoor kan hem nog voor blindheid bewaren; hij is de knapste oogdokter dien ik ken.

Men kon niet lang beraadslagen. Buren spannen een slede in. Vader Walter maakte zich klaar om zijn jongen weg te brengen. Het was een hartroerend afscheid van moeder en de andere kinderen. Ook van Frits, Hannes en den ouden Hofer.

— We zullen allen voor u bidden, verzekerde de grijsaard. Gol helpe u, brave jongen!

De slede reed naar het naaste station. En daar stapten Walter en Lodewijk op een trein, die nog

naar de hoofdstad reed. De dokter had de oogen met zalf ingewreven en dit verzachtte de pijn. Vader moest zijn jongen als een blind kind geleiden. Laat kwamen ze te Munchen aan en in een koets reden ze naar het gasthuis. De hertog was er nu niet, maar een andere geneesheer deed er dienst. Hij vond het geval ernstig en nam de eerste maatregelen. Vader vertelde, hoe de hertog Lodewijk eens geluk gewenscht en hem een geschenk gegeven had voor zijn moedig gedrag.

— De hertog is te Possenhoven, zei de dokter. Morgen zal ik hem inlichten. Eer kan hij toch niets doen. De oogen zijn ingedruppeld en moeten rusten. Ik zorg wel, dat de jongen goed slaapt en niet lijdt. Ge moogt vannacht in het gasthuis blijven.

Vader kon geen oog sluiten. Hij hoorde op straat het feestgedruisch van den Nieuwjaarsnacht. Hij woelde in het bed, dat men naast dat van Lodewijk gezet had, heen en weer en dacht ook aan al het verdriet thuis. De knaap sliep echter rustig.

's Morgens verzorgde een zuster hem. Lodewijk zag wel iets, maar als door een floers. De kamer werd donker gehouden.

Tegen den middag kwam hertog Karel Theodor. Toch was Possenhoven een heel eind van hier. En er zouden daar op zijn kasteel wel veel

gasten zijn. Maar de edelmoedige oogarts stelde plicht voor alles.

Hij herkende vader Walter en groette hem minzaam. Ook sprak hij Lodewijk vriendelijk toe. Verpleegsters brachten dezen naar een zaal, waar allerlei instrumenten stonden. Het onderzoek duurde heel lang. In hevige spanning wachtte de vader in een kamertje. Eindelijk kwam de hertog terug.

— Goed nieuws, zei hij. Uw jongen zal beide oogen behouden, maar de genezing kan lang duren. Lodewijk blijft dus hier. Hij zal natuurlijk uitstekend verpleegd worden en het kost u niets. Stel uw vrouw gerust.

Walter kreeg de tranen in de oogen en ontroerd dankte hij den vorstelijken dokter. Dan nam hij innig afscheid van zijn zoontje. Hij reisde naar huis terug. Moeder, de kinderen, Frits en Hannes, de oude Hofer en al de burens hoorden het goed nieuws.

— — — — —

Ja, Lodewijk werd goed verpleegd. Hij kon zelden iets zien, want hij had bijna altijd een doek voor zijn oogen. Op zekeren dag, toen de hertog hem weer behandelde, hielp een andere verpleegster. En Lodewijk hoorde, dat de hertog haar Elisabeth noemde. Nadien vertelde een

zuster hem, dat zij de dochter van den hertog was en dikwijls haar vader in het hospitaal bijstond.

Lodewijk zag prinses Elisabeth veel en zij praatte vriendelijk met hem over zijn huis. Ze vernam, dat de knaap viool speelde en zekeren dag bracht ze hem zulk een instrument mee. Lodewijk speelde nu uit het hoofd en Elisabeth luisterde verwonderd toe.

— Ge moet muziek studeeren, zei ze. Ge hebt veel aanleg.

Maar Lodewijk vertelde, dat hij wel spoedig vader zou moeten helpen bij het boschwerk.

't Was een groote feestdag, toen de ouders hun jongen kwamen bezoeken. Ze hadden zoo veel te vertellen van broers en zusters, van Frits en Hannes, van grootvader Hofer. Jacob mocht de volgende week naar huis komen. O, wat kon Lodewijk ook naar de bergen verlangen, al had hij het hier goed. Hij sprak van den hertog en zijn vriendelijke dochter, die een viool meegebracht had.

— — — — —

Wel twee maanden bleef Lodewijk in het hospitaal. Tijdens de laatste weken kon de blinddoek afgelegd worden. Dat vond de knaap

heerlijk, al mocht het volle licht nog niet in zijn kamer schijnen.

Lodewijk speelde veel viool en soms gaf prinses Elisaeth hem wat les, want zij was zeer bedreven in de muziek.

Eindelijk brak de dag aan, waarop vader Walter zijn jongen zou komen halen. De hertog sprak nog eens met zijn kleinen beschermeling.

— En zoudt ge gaarne naar een muziekschool gaan? vroeg hij.

— O, ja!... antwoordde Lodewijk.

— Dan moet ge een paar jaar van uw dorpje weg en hier te Munchen verblijven.

— Maar dat kunnen vader en moeder niet betalen, hertog.

— Ze zullen geholpen worden. Ge kunt eerst nog een tijd te Oberammergau op school blijven gaan. Doe er goed uw best!

Hertog Karel Theodoor sprak hierover met vader Walter.

— Schrijf me na een paar jaar maar eens over uw jongen, zei hij.

De hertog en de zusters werden door vader en zoon hartelijk bedankt voor al de goede zorgen. Verheugd gingen Walter en Lodewijk naar het station.

Lodewijk mocht de viool meenemen.

Pas nu zag de knaap de drukte van de schoo-

ne hoofdstad, maar hij verlangde vurig naar de bergen.

't Was begin Maart en er hing al iets van de Lente in de lucht.

Aan het station wachtte Jacob Hofer met een karretje; hij was geheel beter en had van mijnheer Rom mogen inspannen, om Lodewijk af te halen. 't Was nog licht en vol blijdschap keek de knaap naar de dalen en bergen, naar de hoeven en hutten. Op het gehucht liepen de burens samen en Hannes Marten en Frits Braun stonden met grootvader Hofer vooraan. Het leek wel een feestelijke inhaling. Lodewijk moest heel wat handen drukken, eer hij de deur van zijn huis kon bereiken. En hier sprong hij zijn moeder om den hals.

— God zij geloofd, dat ik u weer gezond terug krijg! sprak vrouw Walter.

Ze lachte en weende tegelijk. Ook de broertjes en zusjes waren zoo gelukkig, omdat Lodewijk terug was en moeder koeken had gebakken.

De oude Hofer, Frits en Hannes waren op het feestmaal uitgenoodigd. Lodewijk moest veel vertellen. Hij sprak over den goeden hertog en de vriendelijke verpleegster Elisabeth, en deelde ook mee, dat hij van hen later naar de muzieschool zou mogen gaan.

Van het ongeluk zag men alleen nog een klein, rood vlekje boven het rechteroog.

De meester en de scholieren waren ook tevreden, toen Lodewijk Walter weer terug keerde in de klas. En de muzikant, die vioolles aan de jongens gaf, toonde zich fier, omdat de dochter van hertog Karel Theodoor het spel van Lodewijk zoo geprezen had.

Twee jaar later kreeg Lodewijk Walter door bemiddeling van den hertog een beurs, om op de muzieschool te Munchen te studeeren. Hij was bij brave menschen in den kost. Eerst voelde hij wel heimwee naar huis, maar hij verzette zich daar tegen.

Eenigen tijd nadien hoorde hij groot nieuws. Elisabeth, de dochter van hertog Karel Theodoor, zou trouwen met prins Albert van België. Alle bladen schreven er over en weldra gaf men voor de ramen van veel winkels de foto's der vorstelijke verloofden.

's Avonds voor het huwelijk brachten zangverenigingen en muziekmaatschappijen van de hoofdstad een serenade aan Albert en Elisabeth, die zich op het balkon van het paleis bevonden.

Lodewijk Walter stond in de voorste rij der

leerlingen van de muziekschool en nooit had hij zoo gevoelvol op zijn viool gespeeld als nu.

Hij dacht aan de dagen van het hospitaal, aan de redding zijner oogen, aan de goede verzorging, en de viool welke hij als geschenk ontving.

Prinses Elisabeth vertrok naar Brussel. En in 1909 werd Albert Koning en Elisabeth Koningin van België. Lodewijk Walter was toen een bekend vioolspeler, die dikwijls toegejuicht werd. Hij gaf nu zelf les op een school te Augsburg en verdiende ruim zijn brood. Hij hielp zijn ouders en zoo gaarne kwam hij in de vacanties naar het gebergte. Frits was timmerman en Hannes houtzager, maar Lodewijk bleef hun trouwe vriend. Grootvader Hofer leefde ook nog en dikwijls speelde Lodewijk hem de oude Beiersche volksliederen voor.

E I N D E.